

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 16.Gf.40.320/2025/7-II.

A felperes:

felperes neve

felperes címe

A felperes képviselője:

Dr. Bedenek Attila ügyvéd

(felperesi jogi képviselő címe)

Az alperes:

alperes neve

(alperes címe)

Az alperes képviselője:

Dr. Szepesházi Péter ügyvéd

(alperesi jogi képviselő címe)

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 2.G.41.836/2024/26-I.

A fellebbezést benyújtó fél: alperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg a felperesnek 1.270.000 (egymillió-kétszázhetvenezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 2.500.000 (kétmillió-ötszázezer) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 67.447.245 forint és ezen összeg után 2022. október 1. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat nyolc százalékponttal növelt mértékével megegyező mértékű késedelmi kamat megfizetésére.

[2] A keresete jogalapjaként elsődlegesen a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:139. § (2) bekezdésére, 6:140. § (1) bekezdésére, 6:154. § (1) bekezdésére, 6:213. § (1) bekezdésére és 6:212. § (3) bekezdésére, másodlagosan a 6:579. § (1) bekezdésére hivatkozott.

[3] Elsődlegesen azzal érvelt, hogy együttműködési megállapodás jött létre a felek között, a megállapodás szerinti ellenértéket folyamatosan teljesítette az alperes részére, aki azonban nem biztosította a kikötő használatát, így a Ptk. 6:137. §-a értelmében szerződésszegést valósított meg. A nem teljesült szolgáltatásért ellenszolgáltatás nem jár, mely jogkövetkezmény attól független, hogy a szolgáltatás miért nem realizálódott. Az alperes sem vitatta, hogy kikötőhasználati jogot nem biztosította a részére, ezért az érdekmúlásra alapított elállása a Ptk. 6:154. § (1) bekezdése alapján jogszerű. Az elállás a szerződést a megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal megszüntette, a már teljesített szolgáltatások visszajárnak, így az eredeti állapot visszaállításának van helye a Ptk. 6:212. § (3) bekezdése alapján. Az alperes köteles a megállapodás alapján teljesített valamennyi felperesi kifizetést visszafizetni. Vitatta, hogy a 2019. július 29-én megkötött együttműködési megállapodás (a továbbiakban: megállapodás1) megszűnt volna, sőt a 2021. március 18-án megkötött újabb együttműködési megállapodás (a továbbiakban: megállapodás2) sem szűnt meg nemfizetés okán, mert erről az alperes őt a megállapodás2 3.1. pontja alapján nem tájékoztatta.

[4] Másodlagosan a jogalap nélküli gazdagodás szabályai alapján kérte a kifizetett összeg visszafizetésére kötelezni az alperest. A megállapodás sem a felek szándéka, sem annak tartalma alapján nem minősíthető ingyenes támogatási szerződésnek. Ezt a megállapodás 2. fejezete szerinti „szerződés tárgya” is alátámasztja, ami a kikötő használat átengedése volt a részére, ezért cserébe a felperes támogatási díjként nevesített ellenértéket, bérleti díjat volt köteles fizetni, aminek az elmulasztása a megállapodás megszűnését eredményezi. A megállapodásban nevesített „támogatás” használati ellenértéknek minősül.

[5] A Ptk. 6:86. §-a alapján megállapítható, hogy a támogatás ténylegesen bérleti díj volt, amelyet a megállapodás 3.2. pontja, 4.A. pontja, és az 5. pontja is alátámaszt, ezt igazolja a megállapodás 2. 3.1. pontja, 4.4. pontja és 5.3. pontja is. Egy támogatás esetén használati jog biztosítása, mint ellenszolgáltatás nincs és nincs rezsielszámolás sem.

[6] A Ptk. 6:8. § (3) bekezdésére utalva állította, hogy a 2021. március 18-án kelt nyilatkozat nem jelent a felperes részéről joglemondást, vagy annak elismerését, hogy az alperes a szerződést teljesítette volna. A nyilatkozat csak azért került aláírásra, hogy az alperes jövőbeli teljesítése elinduljon.

[7] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Nem vitatta a megállapodások megkötését, azonban kiemelte, hogy azok nem azonosak, közöttük átfedések vannak. Arra hivatkozott, hogy a megállapodást nem szegte meg, azt teljesítette. Az elsőfokú eljárás során elismerte, hogy 2019-ig visszamenőleg nem rendelkezett üzembentartási engedéllyel, ugyanakkor hangsúlyozta, hogy erről a felperes törvényes képviselői tudtak. A megállapodás 2 a felek közös kötelezettségévé tette az engedélyek beszerzését, ennek megszerzése érdekében mindent megtett és a megállapodás 2 megkötésekor már tudott a felperes az engedély hiányáról.

[8] A felperesi elállás jogellenes, hiszen nem jelölt meg szerződésszegő magatartást, ekként az sérti a Ptk. 6:140. § (2) bekezdését. Hivatkozott arra is, hogy csak élő szerződéstől lehet elállni. A megállapodás 2 annak 3.1. pontja alapján 2022. október 6. napjával megszűnt, mivel a felperes két adománnyal elmaradt, az utolsó részteljesítés 2022. szeptember 5-én volt, erről 2022. október 11-én kelt nyilatkozatával a felperest tájékoztatta. Állította, önmagában az értesítési kötelezettség elmulasztása egyebekben nem eredményezi a megállapodás 2 fennmaradását nemfizetés esetén.

[9] A megállapodás 1. fejezete és 3. fejezete alapján felperes egyesületi támogatást nyújtott a részére, ekörben téves megfogalmazásról nem lehet szó, mivel a bérleti jogviszonyt a megállapodás nem nevesíti. A megállapodás 3.1. pontjára is figyelemmel a megállapodás sem tartalmában, sem a szavak általános jelentése alapján, sem a polgári jog szabályai szerint nem minősül bérleti jogviszonynak, így a felperesnek követelése nem lehet az alperes felé. A megállapodásban rögzített támogatás nem ellenérték. A kapott támogatást a működtetésére fordította, a működés finanszírozása nem tehető semmissé, így nem állítható vissza az eredeti

állapot. A felek 2021. március 18-án kétoldalú megállapodásban rögzítették, hogy lezárnak egy elszámolási időszakot, egymással szemben nincs követelésük.

[10] A felperes másodlagos keresetét is vitatta, a jogalap nélküli gazdagodás alapján sincs helye a visszatérítésre kötelezésnek, hiszen nincs olyan követelt részösszeg, ami ne a megállapodáson alapult volna.

[11] Az elsőfokú bíróság a felperes elsődleges keresetét alaposnak találta és ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 67.447.254 forintot és ezen tőkeösszeg után 2022. október 6. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat nyolc százalékponttal növelt mértékével megegyező mértékű késedelmi kamatot, valamint 4.167.000 forint perköltséget.

[12] A határozatának tényállásában rögzítette, hogy az alperes vagyonkezelésében áll a alperes címe, a helység északi csúcsán található ingatlan, ahol az alperes lóteret üzemeltet és amelyen több úszóműves kikötőhely található. Az alperes a területén 2012. évben létesített kikötőhelyeket folyamatosan hasznosítja. A felperes a szállodahajójának új kikötőhelyet keresett. A felek közötti egyeztetések során az alperes minden alkalommal akként nyilatkozott, hogy a kikötőhely tekintetében minden szükséges engedéllyel rendelkezik.

[13] A felek között 2019. július 29-én „Együttműködési Megállapodás” elnevezéssel szerződés (megállapodás) jött létre, melynek 2.1. pontjában a felek megállapodtak, hogy az alperes kizárólagos vagyonkezelésében álló, kikötőhely kikötőhelyen (a továbbiakban: kikötőhely) 2019. augusztus 1. – 2029. augusztus 31. között a felperes szálloda állóhajót üzemeltessen. A megállapodás 3.1. pontja szerint a felperes az alperes részére alaptevékenysége támogatása céljából egyesületi támogatás címén a szerződéskötéssel egyidejűleg 55.300 euró összegnek megfelelő forint összegben, majd 2019. október 31. napjáig 55.300 euró összegnek megfelelő összegben nyújt támogatást. Ezt követően 2019. szeptember 1. napjától 2026. augusztus 31. napjáig havonta 3.100 euró összegnek megfelelő forint összegben nyújt támogatást az alperes részére minden hónap ötödik napjáig, egy összegben, előre átutalással. A felperek rögzítették, hogy ennek elmaradása a szerződés megszűnését eredményezi.

[14] A megállapodás 4.A. pontja rögzíti, hogy amennyiben a felperes részére szóló kikötői engedély a hatóság részére nem kerül kiadásra, a szerződés előtti állapot visszaállítására kerül sor. Az alperes az 5.1. pontban kötelezte magát, hogy a felperes számára a megjelölt terület zavartalan használatát biztosítja.

[15] A Budapest Főváros Kormányhivatalának Közlekedési Főosztálya 2019. december 5-én kelt határozatával az alperes részére kiadott 2019. november 15-én kelt nem végleges üzembentartási engedélyt saját hatáskörben visszavonta, majd további határozatában

megállapította, hogy az eljárás 2022. december 1. napjával megszűnt. Az alperes kezdeményezte az engedélyt visszavonó határozat bírósági felülvizsgálatát, mely körülményről a felperest tájékoztatta, azonban a bíróság az alperes által előterjesztett keresetet 2022. október 4. napján kelt, 19.K.700.094/2022/11. számú jogerős ítéletével elutasította.

[16] A megállapodás¹ alapján a felperes 2019. szeptember 1. és 2020. július 17. között 47.167.025 forintot teljesített az alperes részére, majd 2019. november 9-én további 3.336.232 forintot, azonban az engedély hiányában a kikötőhelyet nem tudta használni. Ezt követően a felperes a havi támogatási összeget nem folyósította.

[17] A peres felek közös nyilatkozatot tettek 2021. március 18. napján, melyben kijelentették, hogy lezártak egy elszámolási időszakot 2021. március 17-én és egymással szemben nincs követelésük.

[18] A felek 2021. március 18-án újabb „Együttműködési Megállapodás”-t (megállapodás²) írtak alá, amelynek tartalma részben megegyezett a korábbival. A megállapodás² 2.1. pontja értelmében a felek megállapodtak, hogy az alperes a kezelésében lévő úszóműves kikötőt a felperes rendelkezésére bocsátja, minden az üzemeltetéshez szükséges engedéllyel – visszamenőlegesen – 2019. augusztus 1. és 2029. augusztus 31. között. A megállapodás² 3.1. pontjának 2. bekezdése szerint a felperes 2019. augusztus 1. napjától 2026. július 31. napjáig havonta 3.100 euró összegnek megfelelő forint összegben nyújt támogatást az egyesület részére minden hónap 5. napjáig, egyösszegben, előre utalással, a bérbeadó által megadott bankszámlára. A 3.1. pont 3. bekezdése alapján a támogatás nyújtásának elmaradása a szerződés megszűnését eredményezi, amit az alperes 15 napon belül köteles írásban a felperes felé jelezni. Ugyanezen pont 4. bekezdése azt rögzíti, hogy 2026. szeptember 1. napjától 2029. augusztus 31. napjáig terjedő időszakban a felperes az alperesnek nem teljesít egyesületi támogatást tekintettel arra, hogy az két részletben előre teljesítésre került.

[19] A megállapodás² alapján a felperes 2021. március 17. és 2022. szeptember 5. között 16.943.988 forint kifizetést teljesített az alperes részére.

[20] A felperes 2024. május 2-i levelével a megállapodás²-től elállt, mivel az alperes a megállapodás²-ben foglaltakat nem teljesítette, annak tárgyát képező kikötőhely felperesi használatának a feltételeit nem biztosította, egyben felszólította az alperest a visszafizetésre.

[21] Az elsőfokú bíróság a határozatának jogi indokolásában felhívta a Ptk. 6:86. § (1) bekezdését, 6:1. §-át, 6:137. §-át, 6:140. §-át, 6:212. § (3) bekezdését, 6:8. § (3) bekezdését.

[22] Rámutatott, hogy a felek közötti jogvita a szerződés értelmezése, illetve annak megszűnése körében állt fenn. A Ptk. 6:86. § (1) bekezdésére utalva kifejtette, hogy a szerződésben foglaltakon túlmenően a szerződést kötő felek szándékát vizsgálta. A felek törvényes képviselőinek személyes meghallgatása során előadottakból, a megállapodás1 2.1. pontjából, 5.1. pontjából, 3.1. és 3.2. pontjából, valamint 4.1. pontjából, melyek szintén megtalálhatóak a megállapodás2-ben is, azt a következtetést vonta le, hogy a felek között a kikötőhely vonatkozásában a Ptk. 6:331. § (1) bekezdése szerinti bérleti szerződés jött létre. A jogviszony jellegén az alperesi érveléssel szemben önmagában nem változtat az, hogy a szerződés a „bérleti díj” kifejezés helyett az „adomány” és „támogatás” szavakat használja, hiszen a szerződés egészének az értelmezése alapján egyértelműen megállapítható, hogy a támogatás ellenértéke a kikötőhely használatának a biztosítása volt, így a szerződés visszerhes használati jogviszony jellegű.

[23] Kifejtette a Kúria Gfv.30.053/2024/10. számú ítéletére történő alperesi hivatkozás körében, hogy a perbeli esetben a felek közös, valós szándéka az alperes vagyonkezelésében álló kikötőhelynek – ellenérték fejében – felperes részére történő használatba adása volt, a szerződésük így nem lehet színlelt.

[24] A megállapodás1 2019. július 29-én jött létre, melyre tekintettel a kikötőhasználat ellenértékét a felperes 2020. július 17-ig folyósította, ezt követően azonban nem fizetett az alperes felé, így a megállapodás1, annak 3.1. pontjának második bekezdése alapján 2020. augusztus 6. napjával megszűnt. A felek ugyanakkor 2021. március 17-ig egymással nem számoltak el. Ezt követően 2021. március 18-án kötötték meg a megállapodás2-t visszamenőleges hatállyal a megállapodás1-ben meghatározott időszakra, melyből az a következtetés vonható le, hogy a megállapodás1-et a felek kölcsönösen megszűntnek tekintették.

[25] A felperes a megállapodás2 alapján fennálló fizetési kötelezettségének 2022. szeptember 5-éig eleget tett, így a megállapodás2 2022. október 6-ával szűnt meg. Helytállónak találta azt az alperesi hivatkozást, hogy a megállapodás2 3.1. pontja a megszűnésre külön írásbeli tájékoztatási kötelezettséget ír elő, ugyanakkor ennek elmaradása esetére nem rögzíti a jogviszony tartamának meghosszabbodását, így a megállapodás2 a fenti időpontban a felperes erről történő tájékoztatásától függetlenül megszűnt.

[26] Osztotta a felperes álláspontját a 2022. március 18-i nyilatkozat tekintetében, miszerint az a Ptk. 6:8. § (3) bekezdése alapján nem tekinthető a felperes részéről az általa megfizetett díj visszatérítéséről való lemondásnak. A felek szándéka egyértelműen a jogviszony folytatására, a kikötőhely jövőbeni felperesi használatának biztosítására irányult, valamint a felek ennek aláírásakor tisztában voltak azzal, hogy a megállapodás1 szerinti kötelezettségének az alperes egyáltalán nem, míg a felperes 2020. júliusáig tett eleget. Ebből az is következik, hogy a felek közül kizárólag a felperesnek állt fenn követelése az alperessel szemben, így a nyilatkozat csak látszatra tartalmaz kölcsönös joglemondást.

[27] Az alperes nem vitatta, hogy a kikötő használatát a felperes részére a perbeli időszakban a szerződés szerint nem biztosította. Az alperes ugyan hivatkozott arra, hogy a felperes tisztában volt azzal, hogy nincsen a kikötőhely vonatkozásában üzembentartási engedélye, azonban kifejtette, hogy a felperesi tudattartamnak nincsen jelentősége ekörben. Az a körülmény, hogy a felperes ráutaló magatartással elfogadta azt a helyzetet, hogy a kikötőhelyet nem tudja használni és díjfizetési kötelezettségének ennek ellenére eleget tett, nem értékelhető az alperes javára és nem mentesíti a Ptk. 6:1. § (1) bekezdése alapján fennálló teljesítési kötelezettsége alól.

[28] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a perbeli időszakban a megállapodás1-be és megállapodás2-be foglalt kötelezettsége ellenére a perbeli kikötőhely használatát nem biztosította a felperes részére, így szerződésszegést valósított meg a Ptk. 6:137. §-a alapján, mely megnyitotta a felperes Ptk. 6:140. § (1) bekezdésén alapuló elállási joga gyakorlásának lehetőségét. A felek a Ptk. 6:212. § (3) bekezdése alapján a szerződés felbontására tekintettel kötelesek a már teljesített szolgáltatásokkal elszámolni egymással, hiszen a felperes díjfizetési kötelezettségének a megállapodások tekintetében 2019. szeptember 1. és 2020. július 17. között a megállapodás 3.1. pontjának megfelelően eleget tett és 47.167.025 forintot teljesített az alperes részére. A megállapodás2 tekintetében annak 3.1. pontja szerint 2021. március 17. és 2022. szeptember 5. között további 16.943.988 forint kifizetést teljesített az alperes részére, míg ezzel szemben az alperes ellenszolgáltatást nem nyújtott a felperes részére, ekként a felperes által megfizetett összesen 67.447.245 forint a felperes részére visszajár. Az elsőfokú bíróság ítéletében a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját a megállapodás2 3.1. pontjára figyelemmel 2022. október 6. napjában határozta meg.

[29] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a perköltség viseléséről, melynek keretében a felperesi jogi képviselő munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja alapján áfával növelten 2.667.000 forintban állapította meg, melynek megfizetésére a lerótt 1.500.000 forint eljárási illetékkel együtt a pervesztes alperest kötelezte.

[30] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte a Pp. 383. § (1)-(2) bekezdése alapján, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását a Pp. 381. §-a alapján. Kérte továbbá a felperes perköltségben való marasztalását. A felmerült ügyvédi munkadíj iránti igényét a 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 3. §-a alapján 500.000 forint összegben jelölte meg azzal, hogy az alperesi jogi képviselő áfa fizetésére nem köteles.

[31] Fellebbezésében idézte az elsőfokú ítélet [42] – [51] bekezdését és arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság döntése jogszabálysértő, az a Ptk. 6:86. § (1) bekezdését, 6:331. §

(1) bekezdését, 6:8. § (1) és (3) bekezdését, a 6:1. § (1) bekezdését, 6:137. §-át, 6:140. § (1) bekezdését, 6:212. § (2) bekezdését, továbbá a Pp. 263. § (1) bekezdését és 279. §-át sérti.

[32] Az elsőfokú bíróság határozatának megváltoztatását, illetve hatályon kívül helyezését ara tekintettel kérte, hogy az elsőfokú bíróság nem megfelelően értékelte a tényeket, nem helytállóan minősítette és értelmezte a felek közötti szerződést, a felek szerződéses kötelezettségét és a szerződésszegést, a joglemondást, így a Pp. 263. § (1) bekezdése és 279. §-a sérült.

[33] Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a szerződés értelmezése és a szerződés minősítése körében megszegte a polgári jogi korlátokat, a szavak általános elfogadott értelme alapján az „adomány”, a „támogatás” szavakat nem lehet olyan tágon értelmezni, hogy azok elveszítsék szótári jelentésüket, hiszen az adomány, a támogatás ellenérték nélküliséget feltételez. Ha pedig nem ez volt a felek akarata, akkor már színlelt szerződésről van szó. A színlelt szerződést pedig a leplezett szerződés szerint kell megítélni. Ezt azonban csak akkor lehetett volna megtenni, ha a marasztalási kereset mellett vagy azt megelőzően jogerős ítéletben érvénytelenségi kereset is rendelkezésre állt volna. Ellenkező esetben az árnyékper lefolytatásának tilalmába ütközés történik, ebbe a hibába esett az elsőfokú bíróság is. A felperes azonban kifejezetten kijelentette, hogy nem hivatkozik színleltiségre.

[34] Minden támogatásért, a sporttámogatásért is jár valami ellenszolgáltatás, így minden támogatási szerződésben van valami ellenérték, például a társadalmi elismertség. A hajózásnál a terület részbeni használatba adása kvázi ellenérték, de ez nem jogi, hanem általános értelemben értendő. Sérült tehát a Ptk. 6:8. § (1) bekezdése a megállapodás 1. és 3. fejezetében foglaltakra, a megállapodás 3.1. pontjában szabályozott támogatás céljára figyelemmel.

[35] A felperes által nyújtott támogatás nem ellenérték volt, a támogatás az egyesület működtetésre ment el, abból fedezte a sportolók tevékenységét, a dologi kiadásokat, így az eredeti állapot helyreállítása sem lehetséges.

[36] Hangsúlyozta, hogy közös kötelezettsége volt a feleknek az engedély beszerzése, így nem valósított meg szerződésszegést az alperes, ekként a Ptk. 6:137. §-a sérült az elsőfokú ítélet indokolásában. A megállapodás2 megkötésekor a felperesi törvényes képviselő tudta, hogy nincs engedélye az alperesnek a kikötő üzemeltetésére. A megállapodás2 2.1. pont második bekezdése egyértelműen rendezte a felek közös kötelezettségeként az engedélyek beszerzését. A kikötőhely használatát fizikai értelemben biztosította, a felperes azt nem vette igénybe, csak ürügyként hozta fel, hogy nem volt engedély.

[37] Nem értékelte az elsőfokú bíróság, hogy a megállapodás2-ből hiányzik a megállapodás1 4.A. pontja, mely rögzíti, hogy amennyiben a felperes részére szóló kikötői

engedély a hatóság részéről nem kerül kiadásra, akkor a szerződés előtti állapot visszaállításra kerül. A felperes az elállási nyilatkozatban nem is fejtette ki, hogy mi is a konkrét szerződésszegés.

[38] A felek a 2021. március 18-i nyilatkozatban kijelentették, hogy egymással szemben követelésük nincs, lezárnak egy elszámolási időszakot 2021. március 17. napjával, mely kellően meghatározott, további részletezettségre nem szorul. A nyilatkozatban foglaltakat a szavak általános jelentése szerint úgy kell érteni, ahogy az rögzítve van, azaz a felperes az alperes irányába ezen dátumot megelőzően követelést nem támaszt, nem támaszthat.

[39] A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, továbbá az alperes másodfokú perköltségben való marasztalását.

[40] Kiemelte, az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, helytálló jogi következtetés alapján adott helyt a keresetnek. A jogvita eldöntéséhez szükséges bizonyítást lefolytatta, helyesen értékelte a felek jogviszonyának minden elemét. Az elsőfokú bíróság nem követett el az ügy érdemére kiható olyan lényeges eljárási szabálysértést, ami az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését tenné indokolttá.

[41] Helytállóan következtetett arra, hogy a per tárgyát képező szerződés egy visszterhes jogügylet, amelynek keretében a felperes kikötő használati jogosultságot kapott, ennek ellentételezéseként felperes pénzfizetésre volt köteles az alperes irányába. Az alperes azt a látszatot igyekszik kelteni, hogy a felek közötti szerződés egy támogatási szerződés, azonban a támogatás nyújtása minden esetben önkéntes vállalás és nem kötelezettség. A felperes által átadott pénzösszeg a kikötő használat fejében járó ellenszolgáltatásnak minősül, az bérleti díjként funkcionált és az ellenérték fizetési kötelezettség egyértelműen egy visszterhes jogügyletet takart. A per tárgyát képező megállapodás szerződéses kötelezettséggé tette a felperes számára a támogatás fizetését, így a felek közötti jogviszony visszterhes volt.

[42] Az alperes az elsőfokú eljárás során nem bizonyította, hogy a per tárgyát képező együttműködési megállapodások nem visszterhes jogügyletek voltak. A megállapodás 3.1. pontjában rögzített nagy összegű induló befizetést (55.300 euró) kellett kötelezően teljesítenie a felperesnek, tehát nem önkéntes támogatási szándék keretében, sőt a kifizetések teljesítésének elmaradása a szerződés megszűnését eredményezte, azaz egy nem fizetésből eredő szankciós jogkövetkezmény került rögzítésre, amely egy támogatási szerződésben fogalmilag kizárt.

[43] Hivatkozott arra – utalva a Ptk. 6:92. § (2) bekezdésében foglaltakra –, hogy a megállapodás önmagában azon az alapon, hogy a kikötő használatért fizetendő ellenértéket a felek támogatásként nevesítették, a szerződést nem teszi színleltté. A szerződés tartalma a felek valós üzleti akaratát és szándékát rögzíti, a felperes kikötő használatra tartott igényt, az

alperes pedig ellenérték megfizetésére. Sem a szerződésből, sem pedig a körülményekből nem lehet színlelésre következtetni.

[44] Rámutatott, hogy a felek szerződését nem elnevezésük, hanem tartalmuk alapján kell elbírálni. A szerződéses tartalom vizsgálata és az abból levont jogkövetkeztetés és ebből eredően a felek jogviszonyának meghatározása nem minősül az alperes által nevesített árnyékper lefolytatásának. Az elsőfokú bíróság nem egy színlelt szerződést minősített és értékelt, hanem egy „Együttműködési Megállapodás” elnevezésű szerződés tartalmát elemezte és értékelt, mely szerződéses tartalom egyebekben egyik fél által sem vitatottan megfelelt a felek szerződéses akaratának és szándékának, így fel sem merülhet a szerződés színlelt jellege.

[45] Az elsőfokú eljárás során becsatolt hatósági határozatok bizonyítják, hogy az alperes nem rendelkezett a szükséges engedélyekkel. Ez a felperes előtt a szerződéskötéskor nem volt ismert, hiszen akként nyilatkozott az alperes, hogy az engedélyek megvannak. A felperes ugyan a későbbiekben tudomást szerzett az engedély hiányáról és a közigazgatási eljárásról, majd az ezt követő közigazgatási perről, azonban ekkorra már jelentős kifizetéseket eszközölt az alperesnek. Szüksége volt a kikötőre, és ez volt az indoka annak, hogy engedélyek hiányában is teljesítette a kifizetéseket bízva abban, hogy az engedélyeket az alperes megkapja.

[46] Rosszhiszemű az az alperesi fellebbezésben megjelenő okfejtés, miszerint az engedélyek beszerzése nem volt a feladata. Az alperes védekezése még az elsőfokú eljárás során az volt kezdetben, hogy minden engedéllyel rendelkezett, majd a fellebbezésben – miután bizonyítást nyert az elsőfokú eljárás során, hogy ez az állítása valótlan – már arra hivatkozott, hogy az engedélyek beszerzése a felperes feladata lett volna. Utalt ekörben az együttműködési megállapodás 2.1., 5.2., valamint az 5.4. pontjában foglaltakra, melyek alapján megállapítható, hogy a felperesnek nem volt feladata az engedélyek beszerzése, egyebekben jogosultsága sem lett volna azok kérésére.

[47] A 2021. március 18-i nyilatkozat megfogalmazása hozzávetőleges, értelmezése magyarázatot igényel. A Ptk. 6:8. § (3) bekezdése alapján a joglemondásnak egyértelműnek és kifejezettnek kell lenni, azt nem lehet kiterjesztően értelmezni. Az alperes a kikötő használatot biztosítani kívánta a felperes részére, és ezen vállalásra tekintettel írták alá a felek ismételen a megállapodás2-t. A megállapodás2 2.1. és 3.1. pontja szintén 2019. augusztus 1. és 2029. július 31. napja közötti elszámolási időszaka vonatkozik. Ennek oka volt az is, hogy a megállapodás2 3.1. pontjában rögzített 110.600 euró összeget a felperesnek nem kellett ismételen megfizetnie, hiszen ezen összeget a felperes már a megállapodás1 alapján megfizette az alperes részével. Erre figyelemmel a nyilatkozat semmilyen körülmények között nem jelentett joglemondást, vagy annak elismerését, hogy a szerződésszerű teljesítés az alperes részéről megvalósult volna. Nem ismerte el a felperes, hogy az eddigi, ellenszolgáltatás nélkül maradt kifizetéseinek visszafizetése vagy elszámolása iránti igényéről lemondott volna.

[48] Az alperes fellebbezése nem megalapozott.

[49] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, helytálló az abból levont jogi következtetése, döntésével az ítéltábla egyetértett.

[50] Az elsőfokú bíróság a jogszabályoknak megfelelően értelmezte a felek közötti együttműködési megállapodást és helytállóan ítélte úgy, hogy az alperes nem tett eleget az abban foglalt kötelezettségeinek, így felperes jogszerűen állt el a Ptk. 6:140. § (1) bekezdése alapján, erre tekintettel jogosult a megállapodás során megfizetett 67.447.254 forint visszaigénylésére.

[51] Az ítéltábla nem osztotta az alperesi fellebbezést a szerződés tartalma, értelmezése körében. A Ptk. 6:86. § (1) bekezdése alapján az egyes szerződési feltételeket és nyilatkozatokat a szerződés egészével összhangban kell értelmezni, míg a 6:8. § (1) bekezdése tartalmazza a valamennyi címzett jognyilatkozat értelmezésére vonatkozó alapvető rendelkezést. Ezeket az elsőfokú bíróság megfelelően alkalmazta. Az együttműködési megállapodásokból, illetve a törvényes képviselők nyilatkozatából is egyértelműen megállapítható, hogy a felek között egy visszerthes jogügylet jött létre, mely független az együttműködési megállapodás elnevezésétől.

[52] A megállapodás² tartalmát vizsgálva a szerződő felek a megállapodás tárgyaként (megállapodás 2. fejezet) is egyértelműen azt határozták meg, hogy az egyesület a kezelésében lévő kikötőt a felperes rendelkezésére bocsátja, annak üzemeltetését a felperesnek biztosítja 10 éves időtartamban. Ez volt az alperes által vállalt szolgáltatás. Ezzel szemben a felperesnek a megállapodás 3.1. pontja alapján a szerződéskötéssel egyidejűleg egy nagyszámú (a megállapodás¹ körében 55.300 eurós nagyságrendű, a megállapodás²-ben rögzítetten 110.600 eurós nagyságrendű forint összeget) egyszeri befizetést, és havonta 3.100 eurónak megfelelő forint összeget kellett támogatás formájában nyújtania az alperesnek. Emellett a megállapodás kitért (megállapodás² 3.2 pont) a felperest terhelő közüzemi költségek fizetésének kötelezettségére is. Ezen kötelezettségek a felperest terheltek, melyek egyértelműen ellenszolgáltatásnak minősülnek az alperesi szolgáltatásért cserébe, tehát a visszertheség megállapítható (Ptk. 6:61. §).

[53] A megállapodás visszerthes jellegét támasztják alá a megállapodás² további rendelkezési is, ahogy arra alappal mutatott rá a felperes is a perben, hiszen a megállapodás² 3.1. pontja a támogatás elmaradásához a szerződés megszűnésének jogkövetkezményét fűzte, továbbá az 5.3 és 5.4 pontja is, ahol a felek a vállalt szolgáltatásaik maradéktalan betartására kötelezték magukat. Emellett a megállapodás 5.1. pontja az alperesi egyesület kötelezettségeit határozta meg, amely a zavartalan területhasználatot, illetve a felperesi szállodaipari és vendéglátó tevékenység biztosítását, annak lehetővé tételét határozta meg. Mindezek alapján

és a perben meghallgatott törvényes képviselők nyilatkozatait is figyelembe véve helyesen jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság a szerződés tartalmának értelmezése során, hogy ez nem egy támogatási megállapodás, ahol az egyik fél minden ellenszolgáltatás nélkül nyújt egy összeget a másik számára, hanem egy ellenérték ellenében alperes által biztosított kikötői használat, illetve üzemeltetés átengedése, azaz egy visszerhes jogügylet volt. Ettől eltérő más következtetést levonni a felek közötti megállapodásból vagy a körülményekből nem lehet. Attól, hogy a felek a megállapodásukban a felperesi ellenszolgáltatást támogatásként nevezték el, a szerződés ingyenes jellege nem állapítható meg, így az adomány, a támogatás szavak szótári értelmezése útján sem, mivel azokat a megállapodás egészével összhangban kell értelmezni és a fenti rendelkezések, a szerződés teljes tartalma más következtetésre vezet. Az elsőfokú bíróság így a Ptk. 6:8. § (1) bekezdését nem sértette meg.

[54] Nem értett egyet az ítéltábla az alperesi érveléssel abban sem, hogy színlelt szerződésről döntött volna az elsőfokú bíróság, ezt megállapította volna és ezzel túlterjeszkedett a szerződés értelmezésén.

[55] Egy szerződés akkor tekinthető színleltnek, ha mindkét félnél azonos módon fennáll az akarathiba. Színlelt szerződésről akkor van szó, ha a szerződő felek – közös elhatározással, egyetértésben – valódi akaratukkal nem egyező jognyilatkozatot tesznek, hamis látszatot keltve ezzel harmadik személy irányában. A szerződés tartalmának értelmezése – akkor is, ha a bíróság által megállapított értelmezés eltér az egyik fél által állított szerződés értelmezésétől – még nem jelenti azt, hogy a bíróság a szerződés színleltségét állapított volna meg. Ez jelen esetben is így van, az elsőfokú bíróság nem minősítette át a szerződést. Az ítéltábla álláspontja szerint sem lehet szó színlelt szerződésről. Az a körülmény, hogy a felek a szerződésüket együttműködési megállapodásként nevesítették, mely a fentiekben kifejtettek szerint vegyes jellegű jogviszonyként területhasználatot és a kikötő üzemeltetésének az átengedését határozza meg, mellyel szemben a felperes havi ellenszolgáltatással tartozott, amit támogatásnak neveztek, nem teszi a szerződést mindkét fél által színleltté.

[56] A felperes nem is hivatkozott a megállapodás/szerződés színleltségére, illetve érvénytelenségre az elsőfokú eljárás során, sőt az elsőfokú bíróság felhívására (25. sorszámú jegyzőkönyvben) rögzítette, hogy nem is kíván erre hivatkozni, ezért nem is kellett érvénytelenségi keresetet előterjesztenie. Nincs tehát szó arról, hogy a felek közös elhatározással, egyetértésben valódi akaratukkal nem egyező jognyilatkozatot tettek, hamis látszatot keltve, hiszen a felek akaratukkal való volt, a szerződő felek szándéka arra irányult, hogy a felperes számára a szállodahajó üzemeltetéséhez szükséges kikötőt biztosítsák és ezt ellenérték fejében tegyék, az ilyen megállapodásra a színlelt szerződés jogkövetkezményeit alkalmazni nem lehet.

[57] A megállapodás visszerhes jellegéből eredően az eredeti állapot helyreállítható, alaptalan az alperes ezzel ellentétes fellebbezési hivatkozása is.

[58] A megállapodások 5. fejezete az alperesi egyesület, míg a 4. fejezet a felperes kötelezettségeit tartalmazta. A megállapodás1 5.1. és 5.2. pontjából, valamint a megállapodás2 2.1. és 5.2. pontjából megállapítható, hogy az alperes kijelentette: rendelkezik az üzemeltetéshez szükséges engedéllyel és ezzel együtt bocsátja a felperes rendelkezésére a kikötőt, illetve az ahhoz tartozó területrészt. Ehhez képest a megállapodások 4. fejezete a felperes kötelezettségévé a területen folytatott, tevékenységével kapcsolatos (szállodaipari és vendéglátás) engedélyek beszerzését írta elő, amely nem azonos az alperes része előírt kikötő üzemeltetéshez szükséges hatósági engedélyek beszerzésével. Tévesen értelmezi az alperes a megállapodás2 2.1. pontját, hiszen az nem írja elő, hogy a felek közös kötelezettsége az engedélyek beszerzése.

[59] A perben csatolt hatósági határozatokból megállapítható, hogy az alperes nem tudta megszerezni az üzemeltetéshez szükséges engedélyt, a kormányhivatal 2019. november 15-én kelt az alperes részére kiadott nem végleges üzembentartási engedélyt saját hatáskörben visszavonta, majd az alperes az engedélyt visszavonó határozat bírósági felülvizsgálata iránti keresetét a bíróság 2022. október 4-én kelt, 19.K.700.094/2022/11. számú jogerős ítéletével elutasította. A határozatokból is látható, hogy az engedély megszerzésére csak az alperesnek volt lehetősége. Az alperes alaptalanul hivatkozott tehát arra, hogy a felperes rendelkezésére bocsátott kikötő üzemeltetési engedélyének beszerzése a felek közös kötelezettsége lett volna. Az pedig egyértelműen megállapítható, és ezt az alperes sem vitatta, hogy az engedély nem állt rendelkezésre, mellyel szerződést szegett, nem biztosította a felperesnek a jogszerű kikötő használatot. Az elsőfokú bíróság ítéletében az alperesi kötelezettség szerződésszerű teljesítésének elmaradása folytán megvalósuló szerződésszegést a Ptk. 6:137. §-a alapján helyesen értékelte.

[60] Rámutat az ítéltábla, hogy téves azon alperesi fellebbezési érvelés is, hogy a felperes az elállási nyilatkozatban nem fejtette ki, hogy mi is a konkrét szerződésszegés, hiszen azt a felperesi elállási nyilatkozat pontosan tartalmazta, rögzítette, hogy az alperes kötelezettsége volt a kikötőhasználat jogszerű biztosítása, de az alperes a megállapodásba foglalt vállalásából semmit nem teljesített.

[61] Az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság megállapítását a 2021. március 18-i nyilatkozattal kapcsolatban is. A nyilatkozat a megállapodás1-t követően, a megállapodás2 aláírásának napján született. Az aláírás után a felek megkötötték a megállapodás2-t, mely az eredeti 10 éves időtartamot ölelte fel ismételten és elszámolták a felperesi ellenszolgáltatás körében a felperes által már teljesítetteket is (megállapodás2 3.1. pont). Ebből az következik, hogy a felek a 2021. márciusi nyilatkozattal az első megállapodást lezárták, de az új megállapodásban a teljes korábbi időszakot figyelembe véve újra nyitották az egész együttműködést visszamenőleg 2019. évre, a megállapodás1 megkötésére. Nem értelmezhető tehát akként a 2021. márciusi nyilatkozat egy újraindított, korábbi befizetéseket is figyelembe vevő, visszamenőleges kezdő időponttal hatályba lépő megállapodás2-re figyelemmel akként, hogy a felperes lemondott volna az addigi esetleges követeléséről.

[62] Helytállóan hivatkozott az elsőfokú bíróság a Kúria Pfv.20.450/2023/7. számú döntésére, amely szerint az egyoldalú joglemondás fogalmi körébe csak olyan nyilatkozat vonatható, amellyel a jogalany az őt kétségkívül megillető jogosultságról kifejezetten lemond. Kifejezett joglemondást nem tartalmaz a nyilatkozat, azt kiterjesztően nem lehet értelmezni, sőt a körülmények alapján, tehát a megállapodás² megkötésére figyelemmel sem kétségtelen a felperesi lemondási szándék, így abból az alperes által kívánt joghatás nem is következhet.

[63] Az elsőfokú bíróság a kifejtettek alapján megfelelően értékelte a tényeket, helytállóan minősítette és értelmezte a felek közötti megállapodást, a felek szerződéses kötelezettségét és a 2021. márciusi nyilatkozatot, továbbá az alperes által megvalósított szerződésszegést, így a Pp. 263. § (1) bekezdése és 279. §-a megsértéséről sem lehet szó.

[64] Mindezek alapján nem szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése vagy kiegészítése, mert nem következett be az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak olyan megsértése, amely az ügy érdemi eldöntésére kihatott volna, és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges, vagy nem észszerű. Az alperes fellebbezésében indítványozott hatályon kívül helyezésnek így nem volt helye.

[65] Minderre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[66] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 83. § szerint pervesztessége okán viseli a felperes másodfokú eljárásban felmerült költségét, amelynek körében az ítéltábla a felperes ügyvédi munkadíját vette figyelembe. A másodfokú eljárásra a felperesnek járó ügyvédi munkadíjat a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján – a felszámítottal egyezően – 1.000.000 forint + 270.000 forint áfában, összesen 1.270.000 forintban állapította meg.

[67] A másodfokú eljárás során az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés d) pontja értelmében az alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt, az Itv. 46. § (1) bekezdésének megfelelő 2.500.000 forint fellebbezési eljárási illetéket az Itv. 4. § (1) bekezdése folytán a pervesztés alperestől nem lehet követelni, ezért azt a Pp. 102. § (6) bekezdése értelmében az állam viseli.

Budapest, 2026. március 4.

Dr. Buglyó Gabriella s.k.
a tanács elnöke

Dr. Pásztor Csaba aláírásában
akadályozott előadó bíró helyett

Dr. Buglyó Gabriella s.k.
a tanács elnöke

Dr. Sági Zsuzsanna s.k.
bíró